

Kennisprogramma
Stedelijke Gebiedsontwikkeling
Provincie Noord-Brabant

Afterlunchwebinar

Stedelijke vergroening - van leuk naar noodzakelijk

Samenwerken met de natuur voor een gezonde leefomgeving

7 juli 2026

Lieke Willems – Business Developer Biodiversiteit bij IPC Groen

2

Binnenkort in ons Kennisprogramma

Provincie Noord-Brabant

Eerst nog even dit

Help mee met de evaluatie!
Contact: jvdhurk@brabant.nl

Scan en vul
3 korte vragen
in!

3

Even voorstellen

IPC Groene Ruimte (sinds 1952)
Opleidingsinstituut voor de leefomgeving
Voor professionals van nu die werken aan de leefomgeving van morgen.

www.ipcgroen.nl

Lieke Willems – Business Developer IPC Groene Ruimte

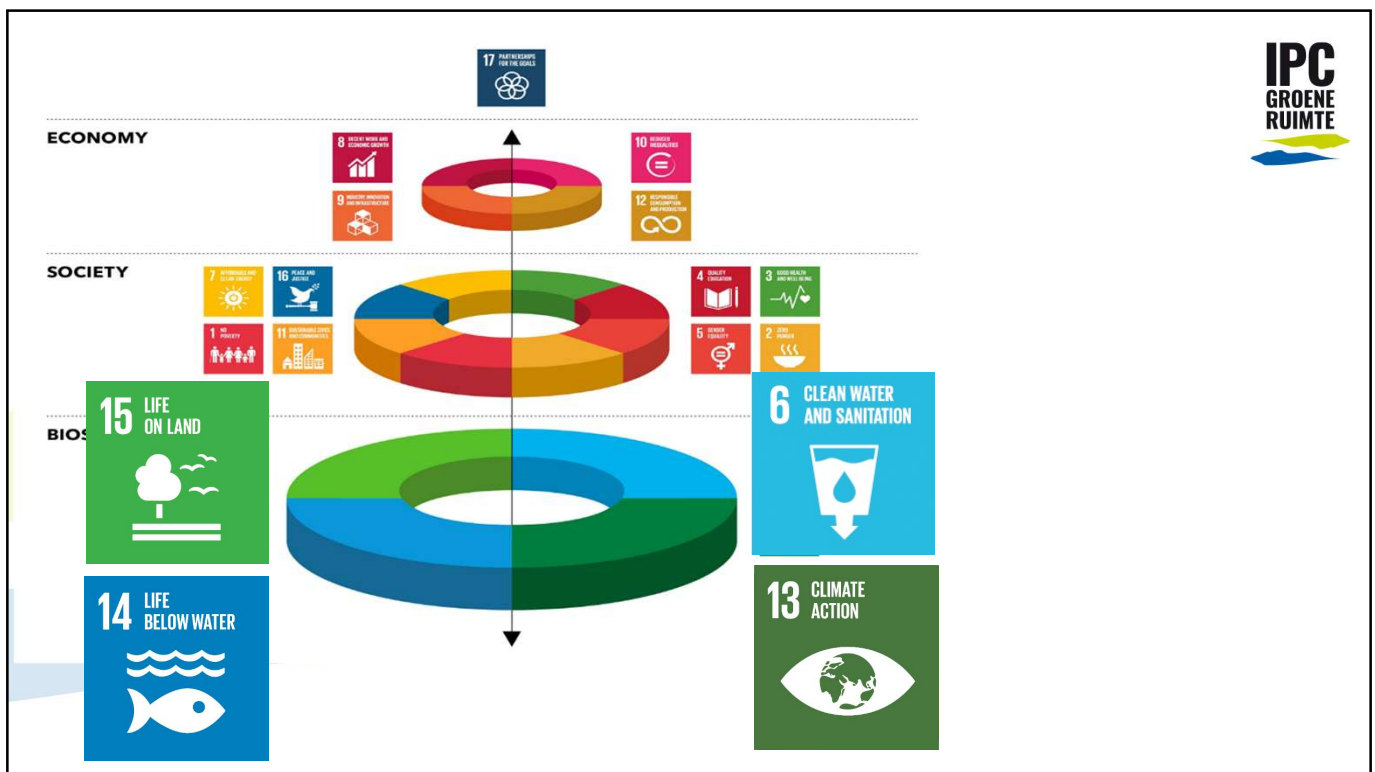
- Opleiding Architectuur TU/e
- Gespecialiseerd in (onbewuste) ruimtelijke beleving, gekoppeld aan natuur, gezondheid en biodiversiteit

4

Duurzame ambities

5

6

Europese Natuurherstelverordening (2024)

Bindend streefcijfer, lidstaten **moeten** maatregelen treffen.

2030

- Geen nettoverlies groene ruimte in steden (in vergelijking met 2024)
- Aanplant 3 miljard bomen op EU-niveau (bos en stedelijk)
- Afname bestuivers ombuigen, populaties toenemen
- minimaal 30% habitats EU hersteld

7

Opgaven vanuit Europa en Nederland voor de stad

- **Geen afname van groen en boomkroonbedekking** in stedelijke omgeving, vanaf 2031 toename
- **Biodiversiteitsinclusieve ruimtelijke ordening**
- **Meervoudig ruimtegebruik** (combineren functies) van groen met andere functies voor inrichting in onze leefomgeving
- **Doeltreffende beheersprocessen** ten behoeve van biodiversiteit
- **Ecosysteemgebaseerde aanpassing en natuurgebaseerde oplossingen** bevorderen, ook binnen stedelijke systemen
- Aangetaste bodems herstellen en de **bodembiodiversiteit verbeteren**
- **Toename populatie bestuivers**
- **Bijdragen aan de ecosysteemboekhouding door het meten en monitoren** met eenduidige gegevens
- **Werken aan klimaatneutraliteit** (emissies) met behulp van **natuurlijke koolstofputten** (vastleggen van CO₂)

8

IPC
GROENE
RUIMTE

Rol fysieke leefomgeving groter dan ooit

RIVM en GGD gezondheidsvoordelen door de openbare ruimte

2026 Gezondheidsnota rijk

Coalitie akkoord: Van genezen naar Voorkomen, ook door de fysieke omgeving aan te pakken

*'We zijn als samenleving op allerlei manieren aan zet.
De gezondheidsuitdagingen van deze tijd zijn omvangrijk.'*
staatssecretaris Judith Tielen

9

Mentale en fysieke gezondheids probleem

- 20% werknemers heeft burnout klachten
- Depressie één van de belangrijkste oorzaken van ziekte en invaliditeit*

* Cijfers WHO - 2020

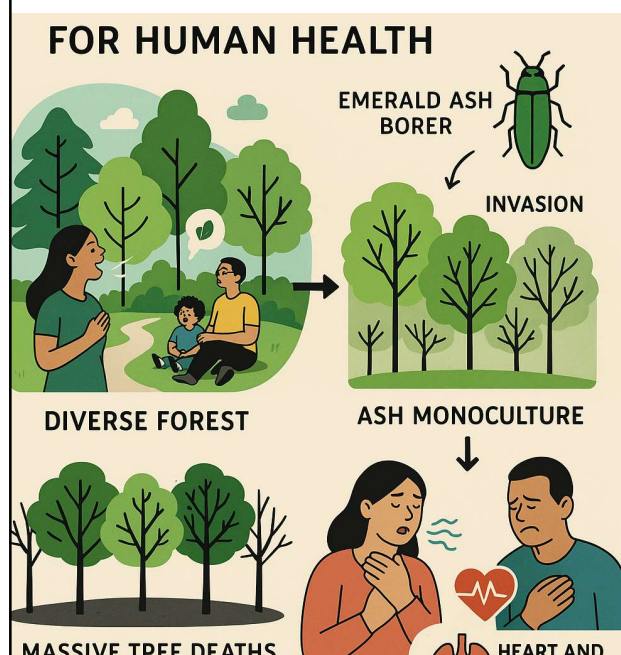
- 1,6 mln mensen die samen 11 mln dagen per jaar ziek thuis zitten door burnout **

** Cijfers RIVM en CBS - 2023

Moderne problemen

- Stress
- Burnout
- Depressie
- Obesitas
- Diabetes type II
- Hart en vaatziekte
- Kanker
- Astma
- allergie

10

Variatie noodzakelijk

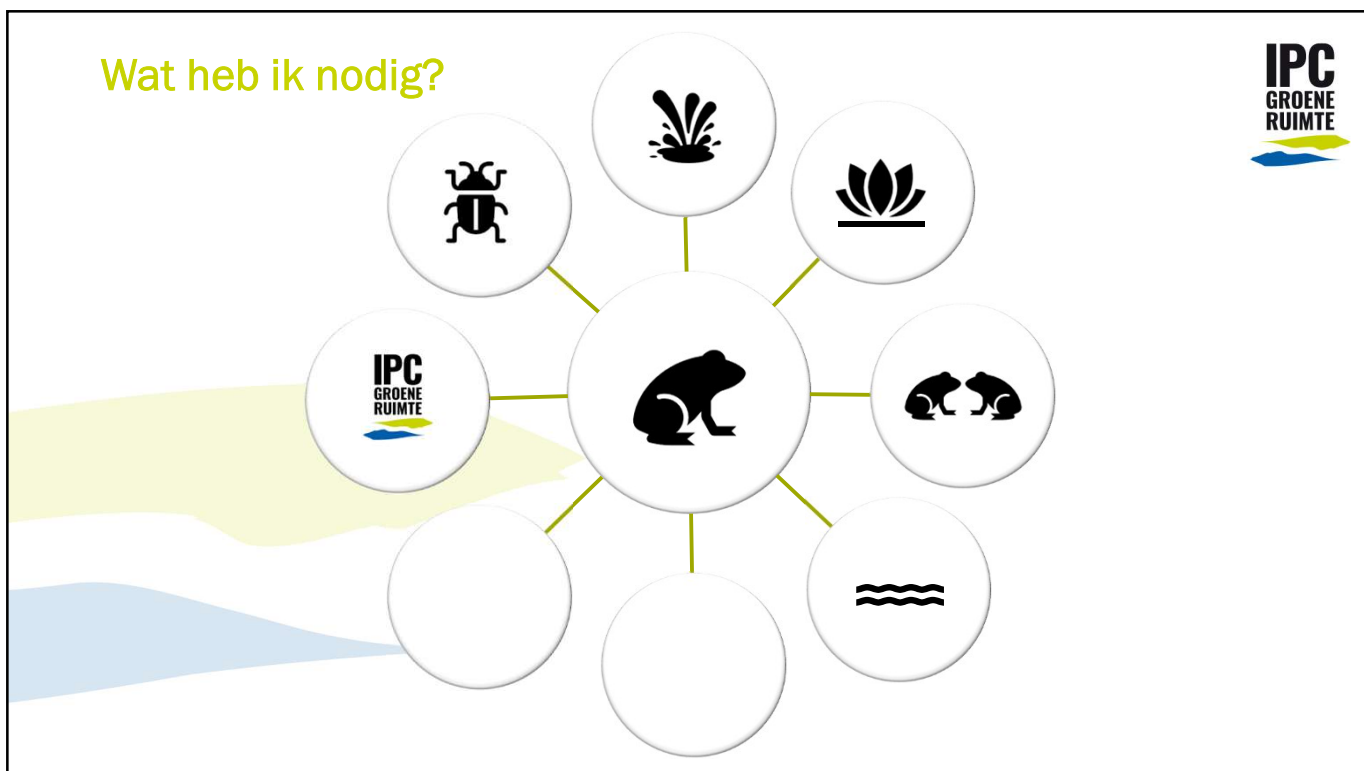
Essentieel voor stabiele systemen en onze gezondheid

- Essenprachtkever
- **Variatie in beplanting:** hoe diverser het groen, hoe kleiner de kans dat één ziekte of plaag hele ecosystemen – en daarmee onze leefomgeving – onderuit haalt.

11

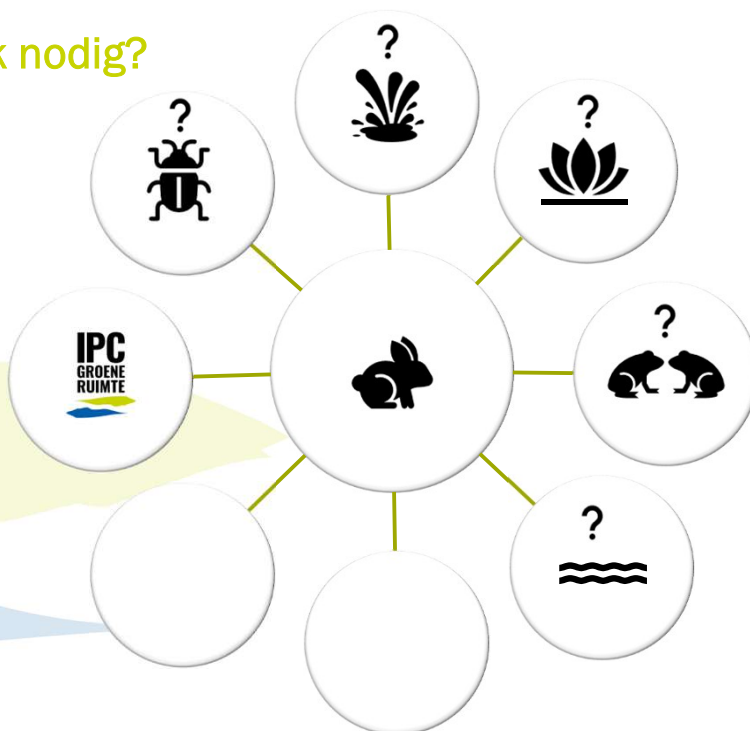

12

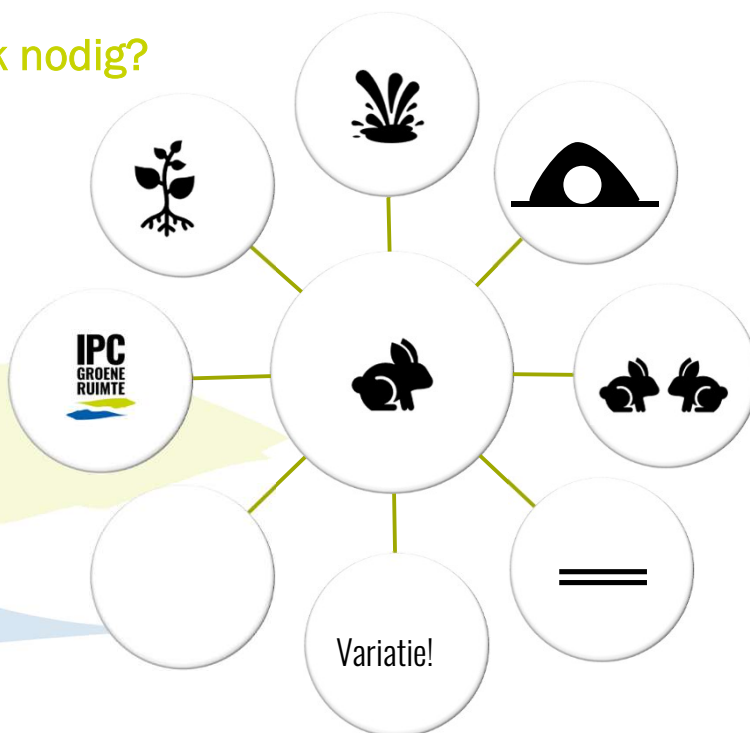
13

Wat heb ik nodig?

14

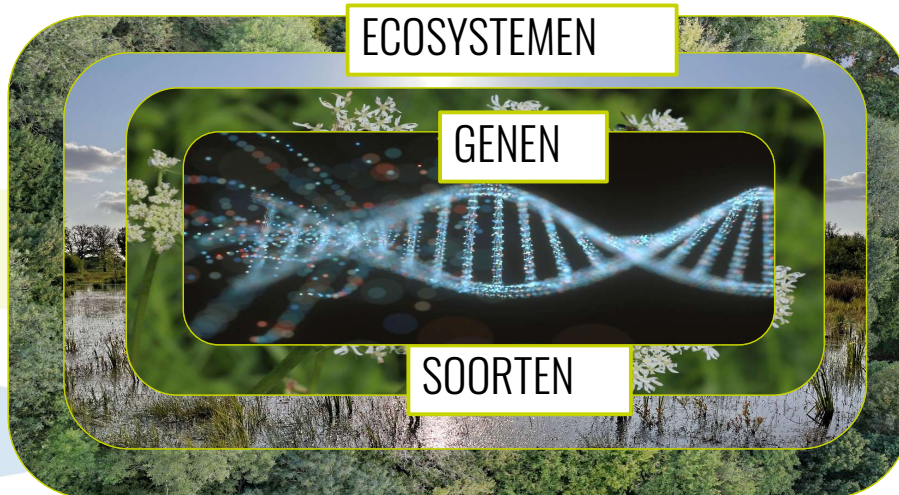
Wat heb ik nodig?

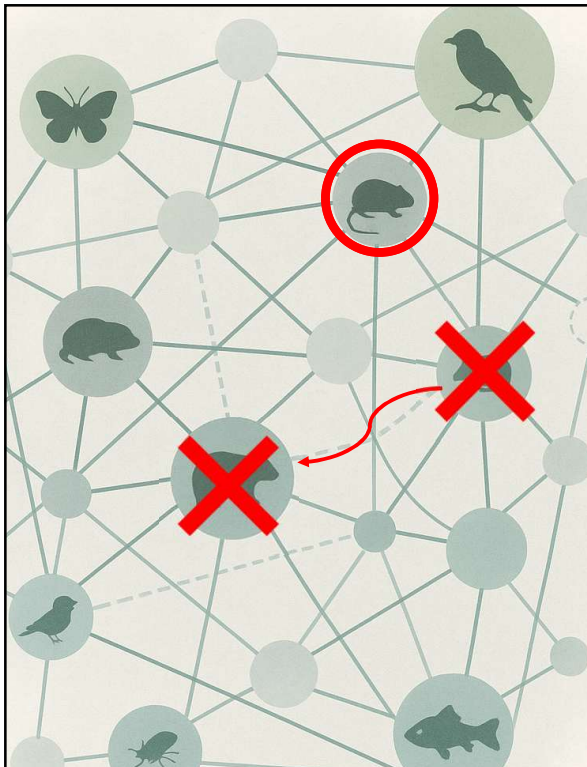
15

Biodiversiteit, een veelomvattend begrip

NATUUR + PROCESSEN

16

Biodiversiteit is een netwerk

- Een functionerend ecosysteem houdt zichzelf in stand.
- Wat gebeurt er als soorten verdwijnen?
Wie springt in het gat?
- Sleutelsoorten
- Voorkomt pandemieën

17

Gezonde leefbare Openbare ruimte?

Nu

Groningen ontwerptraad O.R.

18

Ruimte voor gezondheid

Mindset!

19

Gezonde leefbare Openbare ruimte

Later

Groningen ontwerptraad O.R.

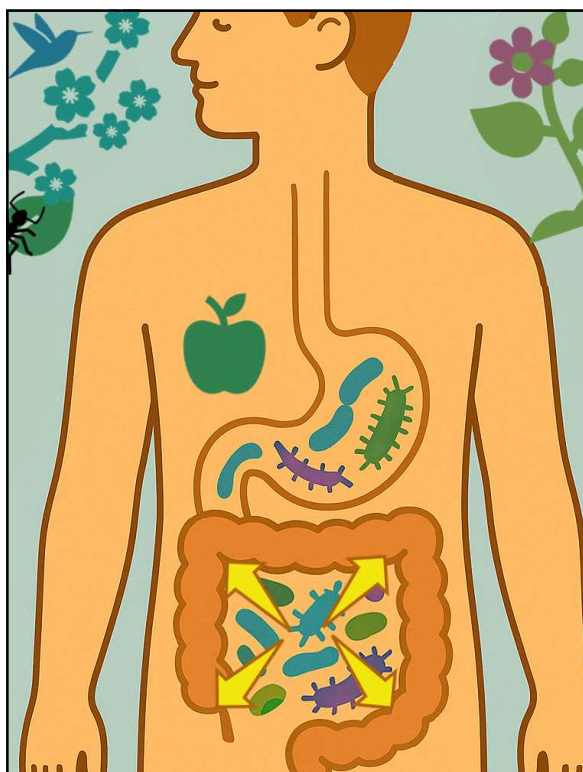
20

Gezondheidseffecten

15% lagere hartslag
 Lagere bloeddruk
 6% verlaging van het stress hormoon

21

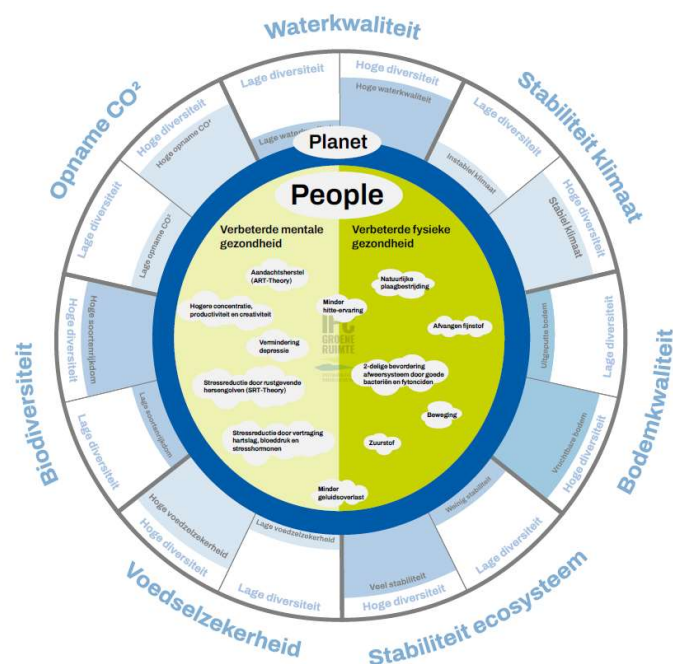
Microbioom

Het microbiom is de verzameling van alle micro-organismen – bacteriën, virussen, schimmels en gisten – die in en op het menselijk lichaam leven.

22

Biodiversiteit; een integraal verhaal

Diversiteit is onmisbaar voor heel veel aspecten.

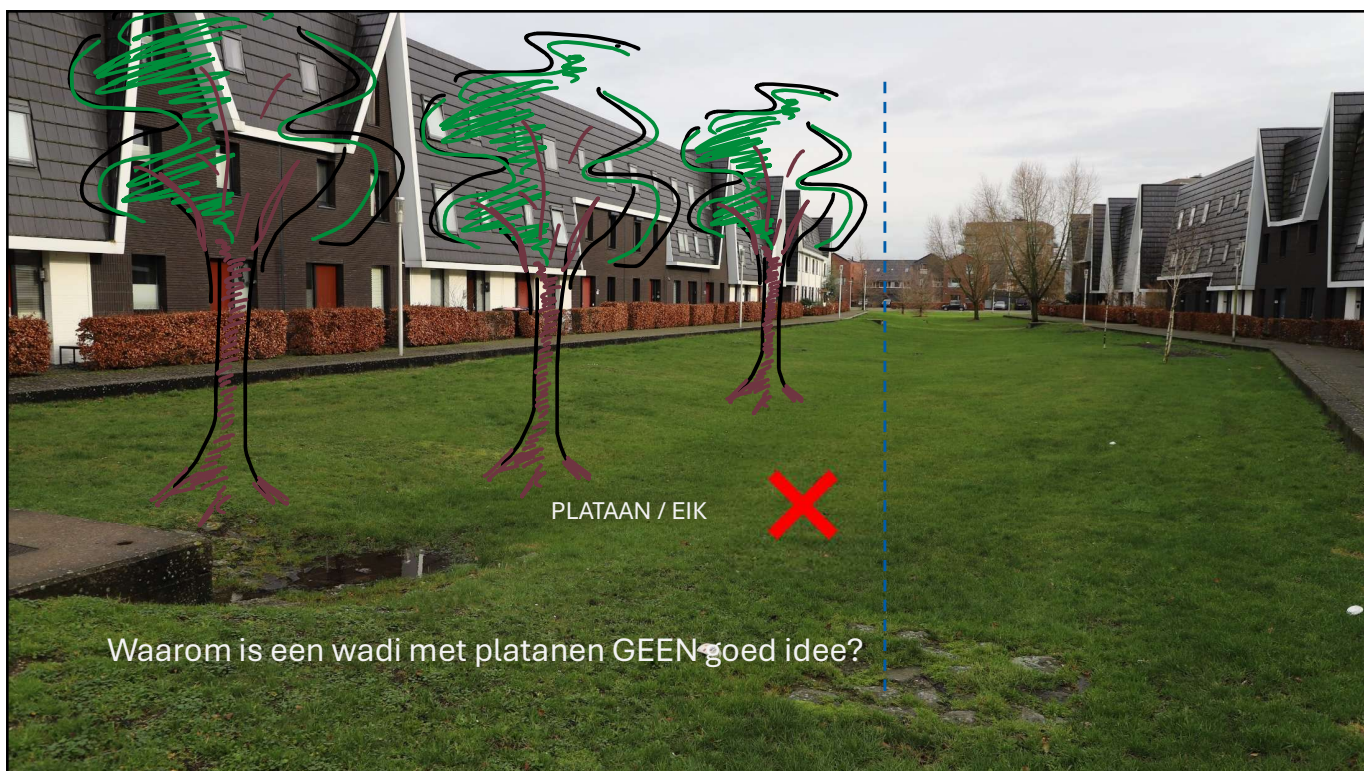
Iedereen die in of aan de openbare ruimte werkt heeft heel veel invloed op de biodiversiteit!

Iedere ingreep is een kans op herstel, als je weet wat je doet!

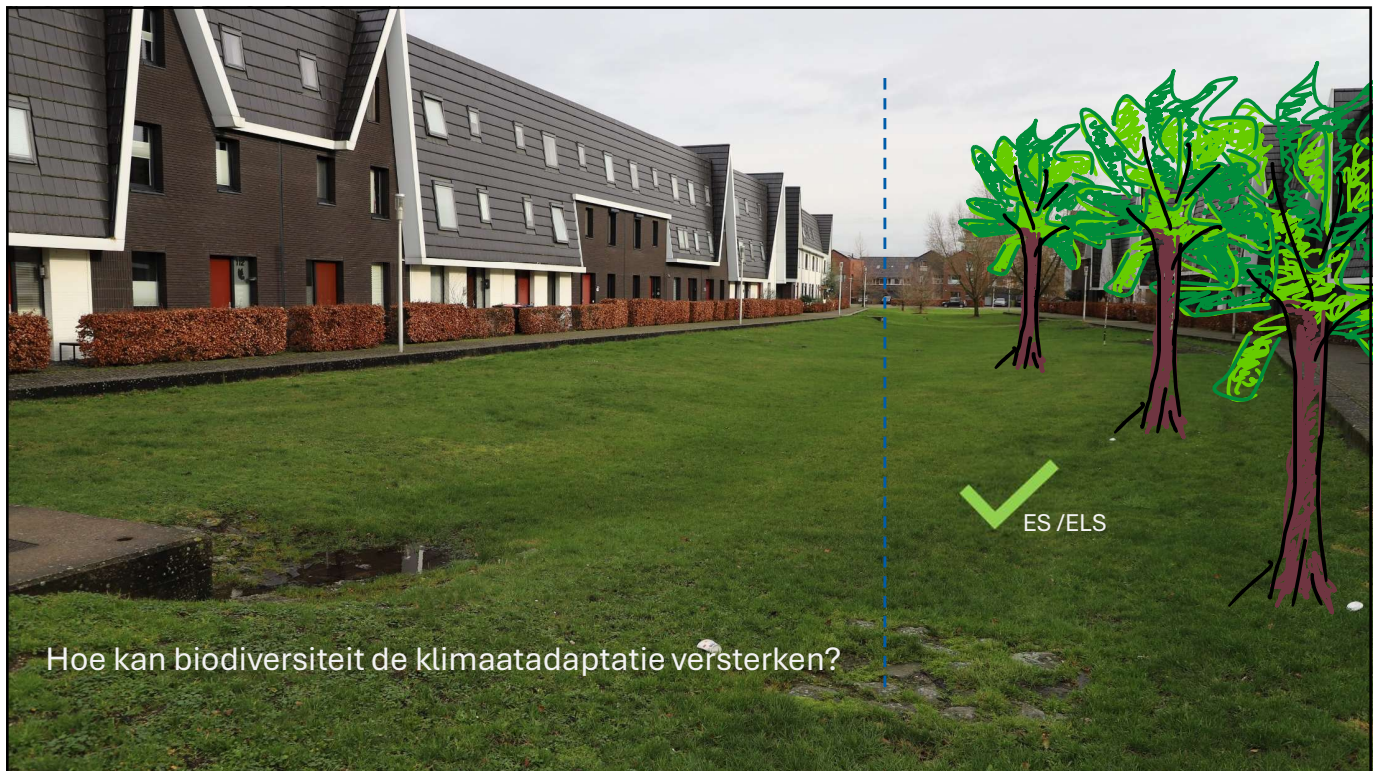
23

24

25

26

IPC
GROENE
RUIMTE

Verzekeraars

“Biodiversiteit staat aan de basis van gezonde natuur en een stabiele samenleving. Het beschermen ervan is voor verzekeraars niet alleen een maatschappelijke plicht, maar ook een strategische keuze. * ”

* Verbond van verzekeraars

Extreem weer

Tekorten aan grondstoffen

Bijen Sterfte

Mislukte oogsten

Ziekten verspreiden sneller

Stijgende

27

Suikerzijde Groningen

‘In De Suikerzijde in Groningen investeren, naast de overheid, verschillende ‘baathouders’ in voorzieningen die de toekomstige bewoners een gezonde leefomgeving moeten bieden. Het is voor het eerst dat dit op deze manier in een gebiedsontwikkeling gebeurt’ *

* Stadszaken.nl

Foto; Maanwijk Leusden

28

Openbare ruimte

- Verankering in omgevingsvisie, plan en programma. Werk vanuit gezondheid
- Stimuleer 3-30-300 regel
- Stimuleer oude bomen
- Behoud bestaande boom!
- Stimuleer functie koppeling.
- Stimuleer diversiteit
- Meten is weten.

29

Biodiversiteitsnorm, richting gevend kader

Variatie

X

V_{max}

Meetlat Biodiversiteit van IPC
= detail uit

30

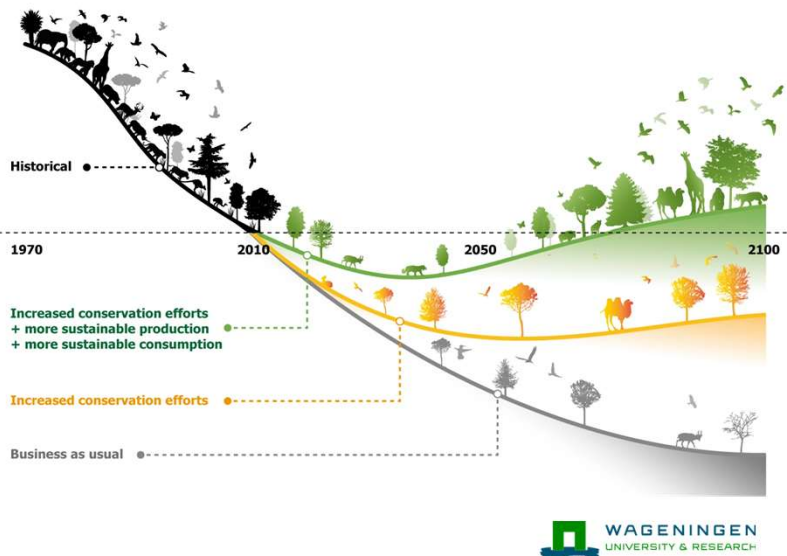
Kwaliteit? Diversiteit!

- meer gezondheidsvoordelen
- Stabieler systeem

31

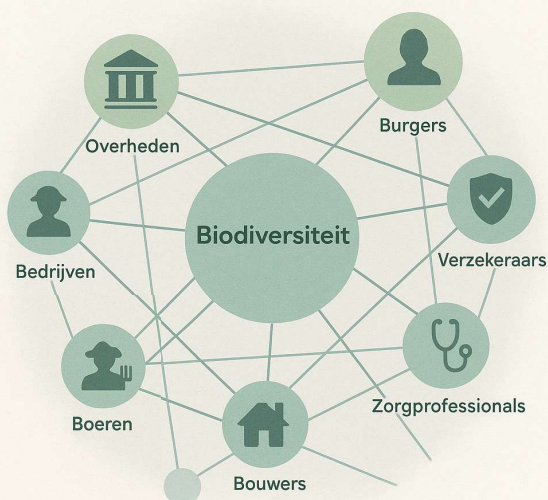
Waarom we iedereen nodig hebben

32

Biodiversiteit is een systeemvraagstuk

→ vraagt om systeemverantwoordelijkheid

Waarom we iedereen nodig hebben

- Iedere actie heeft invloed
- Integrale opgave!
- Biodiversiteit is de verzekering voor een stabiel leefklimaat

33

Verdieping?

› Incompany, maatwerk, masterclass, open inschrijving

of lezing?

- Training **Biodiversiteit** in de praktijk (2dg) inclusief werken met de meetlat biodiversiteit!
- **Natuurvolgend onderhouden** (2dg)
- **Integraal** aan de slag met biodiversiteit Incompany
- Diverse trainingen over de **omgevingswet** (2dg)
- **Adviseur** biodiversiteit en klimaat (16dg)
- Wettelijke **natuurbescherming** 1,2,3,4

34

Illustratie Helmich Jousma

Stad als refuge, voor mens en dier!

Wat we vandaag beschermen, bepaalt wat onze kinderen morgen nog kunnen bewonderen!

Biodiversiteit is noodzakelijk EN onze nalatenschap.

Lieke Willems IPC Groene Ruimte

Vragen?

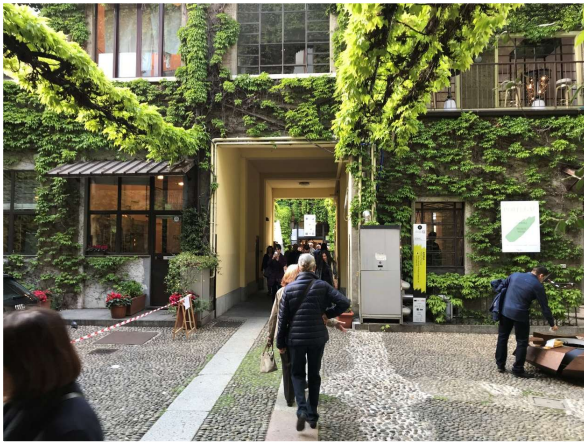
Linken?

35

Vakantiekiekjes

Kennisprogramma
Stedelijke Gebiedsontwikkeling

Provincie Noord-Brabant

Foto's Lieke Willems

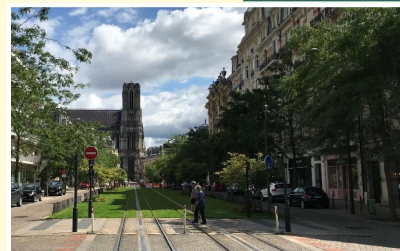
36

Vakantiekiekjes

Kennisprogramma
Stedelijke Gebiedsontwikkeling

Provincie Noord-Brabant

Zie je op vakantie een plek waarvan je denkt:
Dit zouden we in Brabant ook moeten doen!"?

📷 Maak een foto van een inspirerend voorbeeld van een gezonde, groene of uitnodigende leefomgeving.

✉ Mail naar stedelijkegebiedsontwikkeling@brabant.nl.

Na de zomer nemen we tijdens de verdiepende sessie een duik in jullie foto's. We gaan samen op zoek naar ideeën, inspiratie en lessen die we kunnen meenemen naar onze eigen leefomgeving.

Dus: camera mee, ogen open en laat je inspireren!

Foto's Lieke Willems

37

Eerst nog even dit

Help mee met de evaluatie!

Contact: jvdhurk@brabant.nl

Scan en vul
3 korte vragen

38

Binnenkort in ons Kennisprogramma

Provincie Noord-Brabant

15 september, 13.00 - 17.00 uur: Verdiepende sessie 'Samenwerking als sleutel voor versnelde woningbouw' | Wijkcentrum in Tilburg-Noord

Om de woningnood terug te dringen, stuurt het Rijk op de realisatie van 100.000 woningen per jaar. Daarbij moet twee derde van de nieuwbouw betaalbaar zijn (sociale huur, middenhuur of betaalbare koop), waarvan regionaal gemiddeld 30% sociale huur. Deze ambitieuze aantallen zijn alleen haalbaar als corporaties, ontwikkelaars en gemeenten goed met elkaar samenwerken. Tijdens deze verdiepende sessie gaan we op bezoek bij de gemeente Tilburg, specifiek in Tilburg-Noord, om te zien hoe zij samen met woningcorporaties en ontwikkelaars het hoofd bieden aan de bouwopdracht. Daarnaast gaan we zelf aan de slag en gaan via het spel 'Transform' zelf kijken hoe we tot een vruchtbare samenwerking komen. **Zet alvast in je agenda, de uitnodiging volgt spoedig!**

39

22 september, 09.00 - 12.00 uur (aansluitend lunch): Verdiepende sessie 'Samenwerken met de natuur voor een gezonde leefomgeving' | Stationsgebied 's-Hertogenbosch (exacte locatie volgt)

Als vervolg op deze afterlunchwebinar organiseren we een praktijkgerichte bijeenkomst over biodiversiteit, leefomgeving en gezondheid. Met de door IPC ontwikkelde Meetlat Biodiversiteit onderzoeken we hoe een biodiverse stadswijk eruit kan zien. De meetlat is opgenomen in de Basiskwaliteit Natuur (BKN)-toolbox. Tijdens een wandeling koppelen we recente gezondheidsinzichten aan praktische handvatten voor beleid, ontwerp en projectontwikkeling. Aan de hand van inspirerende voorbeelden laten we zien hoe biodiversiteit bijdraagt aan een gezondere leefomgeving. **Zet alvast in je agenda, de uitnodiging volgt spoedig!**

40

Op de hoogte blijven?

Meld je aan voor onze nieuwsbrief op www.brabant.nl/stedelijkegebiedsontwikkeling. Daar lees je ook meer over hoe je jezelf kunt aanmelden voor aankomende sessies.

41